

David Lagercrantz

Post mortem

Vertaald uit het Zweeds door Edith Sybesma

A.W. Bruna Uitgevers

Die avond stak er een storm op en met de storm kwamen de wilde honden, gemarteld, verlaten en ondervoed. Ze verzamelden zich rond de oude eik, waarvan de takken omhoogstaken alsof ze de hemel met dertig armen aanbaden.

Toen de tijd was gekomen, gingen de honden aan de voet van de boom liggen om te sterven en het einde kwam altijd met een ijzingwekkende eenzaamheid.

1

Professor Hans Rekke kon die ochtend niets vinden, nog geen schaalpje of lepel voor zijn yoghurt.

‘Lieve help, wat is hier gebeurd?’ riep hij.

Micaela Vargas, zijn huisgenoot, kwam de keuken in, gekleed in een van zijn ochtendjassen, die als een koningsmantel over de vloer sleepte.

‘*Change, we need,*’ zei ze.

Rekke keek haar sceptisch aan en trok een la open waarin geen messen lagen, maar pannenlappen en handdoeken.

‘Er is over nagedacht,’ ging ze verder en ze glimlachte scheef.

‘Vast. Maar het is nieuw en ik kan niet tegen...’ Nieuw, wilde hij zeggen, maar het drong tot hem door dat dat niet grappig was, alleen maar waar en zielig. ‘Nou ja,’ viel hij zichzelf in de rede. ‘Dat wordt een goed excuus voor mijn hulpeloosheid. Ben je de hele nacht opgebleven?’

‘Ik ben de hele nacht op geweest, tot lang nadat dit klaar was. Ik kan een espresso voor je maken, als je lief bent.’

‘Mijn koninkrijk voor een schaalpje en een lepel, dat liever. En de ochtendbladen.’

Hij ging aan de keukentafel zitten terwijl Micaela hem met een onbeschaamd goed humeur de koffie, de yoghurt en de kranten gaf. Hoewel het hem stiekem ergerde dat ze zo opgewekt was, kon hij het haar niet kwalijk nemen. Het was een grote dag, hoezeer alles ook op de verkeerde plek lag. Een ongewoon talentvolle en sympathieke senator uit Illinois had de

Amerikaanse presidentsverkiezingen gewonnen, daar wilde hij graag over lezen en in gedachten verzinken. Maar hij kwam niet ver met lezen, nauwelijks verder dan de kop OBAMA NAAR DE OVERWINNING. Er werd aangeklopt en hij keek Micaela hoopvol aan, maar ze liep gewoon weg met haar ochtendjas-sleep. Met tegenzin stond hij op en hij liep de hal in.

Hij opende de voordeur, en op een andere dag – een ochtend waarop hij beter bij de les was – zou hij zich misschien, in fenomenologische zin, geïnteresseerd hebben voor de seconde waarin we van alles verwachten, vervolgens zien wat er is, en dan heel even voorstelling en realiteit door elkaar halen. Maar nu knipperde hij alleen met zijn ogen en zag hij dat de bezoeker een zestiger was met een Zuid-Europees uiterlijk en grote bruine, diepliggende ogen.

‘Goedemorgen,’ zei Rekke.

‘Sorry dat ik u overval,’ zei de man in gebroken Engels.

‘Waar gaat het over?’

‘Mijn naam is Rafael Corales,’ ging de man verder. ‘Ik ben politiecommissaris in Pamplona in Spanje. Ik heb een paar keer gebeld en gemaïld.’

‘O ja, dat is ook zo. Mag ik u toch vragen later terug te komen? Ik zit midden in...’

De man maakte een beweging met zijn aktetas, alsof het te veel was om met zo’n last rechtsomkeert te maken.

‘Dan moet het later vanavond,’ zei hij. ‘Ik ben de hele dag op een congres met een diner na afloop.’

Rekke spreidde zijn handen. ‘Kom dan maar binnen, señor Corales. Wilt u koffie?’ vroeg hij en hij keerde terug naar de keuken. Maar dat was natuurlijk een vergissing, zowel het een als het ander.

Toen Rekke de ochtendbladen zag, werd zijn ergernis over de storing bij het lezen nog groter. Bovendien kon hij geen kopjes vinden en ook niets anders.

‘Is het koud buiten?’ vroeg hij, vooral om zijn hulpeloosheid met de keukenlaatjes te verbloemen.

‘Er schijnt een sneeuwstorm op komst te zijn,’ zei Corales, en hij hing zijn bontjas over een keukenstoel. ‘Wat zoekt u?’

‘Een kopje voor mijn gast. Maar daarvoor is mijn speurderstalent kennelijk niet toereikend.’

Corales, die een strak pak met een stropdas droeg maar een vrij gewaagd kapsel had – een soort matje – keek alsof het zijn begrip en voorstellingsvermogen te boven ging dat Rekke, de meesterdetective, in zijn eigen keuken de spullen niet kon vinden.

‘Leest u over Obama?’ vroeg de commissaris, terwijl hij naar de kranten keek.

‘Dat zou ik graag willen,’ antwoordde Rekke zonder zijn irritatie te verbergen. ‘Het is ook niet niks,’ voegde hij er iets vriendelijker aan toe.

‘Ach ja,’ zei Corales.

Dat ergerde Rekke ook. ‘Ach ja?’

‘Mijn voorkeur ging uit naar McCain.’

‘Waarom in vredesnaam?’

‘Een man die zo door marteling en gevangenschap heen gekomen is, moet wel betrouwbaar zijn,’ zei Corales.

Rekke vroeg zich af of hij erop in zou gaan en een kleine politieke discussie zou beginnen, gewoon *for the hell of it*. ‘Maar God heeft ons voor Sarah Palin behoed,’ zei hij in plaats daarvan. ‘Wat is dat voor congres waaraan u deelneemt?’

‘Over digitale samenwerking en wat daar allemaal bij komt kijken. Maar de lunches en de pauzes zijn het interessantst. Dan discussiëren we over oude onderzoeken en toen ik vertelde dat ik contact met u had gehad, waren ze allemaal laaiend enthousiast.’

Rekke probeerde zich te herinneren waarover ze contact hadden gehad, hij keek naar de al te zware aktetas die nu in zijn keuken stond, bang dat het bezoek lang zou duren. Daarna zocht hij nog eens naar kopjes en warempel, in het kastje boven het espressoapparaat stonden ze keurig op een rij. Dat was toch een succesje, bedacht hij.

‘Het mysterie is opgelost. Wat voor koffie wilt u?’

Rafaël Corales keek vergenoegd. ‘O, u hebt een flitsend apparaat zie ik. Een extra sterke cappuccino, als het kan. Er wordt gezegd dat u een meester bent in het duiden van oude sporen, professor.’

‘Dat weet ik nog zo net niet,’ mompelde Rekke.

Hij schuimde de melk op en vroeg zich af of hij de man niet meteen na zijn kopje koffie vriendelijk zou wegsturen. Dit soort ongevraagde bezoeken begonnen een plaag te worden.

‘Kunt u mijn geheugen even opruimen wat betreft de zaak?’ vroeg hij.

Corales leunde achterover en maakte het zich onrustbarend gemakkelijk, terwijl het apparaat de espressobonen maalde.

‘Natuurlijk, vanzelfsprekend. Ik kan het uitgebreid vertellen, als u wilt?’

‘Dat is niet nodig,’ zei Rekke en hij serveerde de koffie.

Corales nam een slok en zijn ogen straalden. ‘Heerlijk,’ zei hij. Hij rechtte zijn rug. ‘Ik zal u niet vermoeien met mijn levensgeschiedenis.’

Nee, doe dat alsjeblieft maar niet, dacht Rekke.

‘Maar één ding wil ik toch noemen, omdat het van betekenis is voor mijn verhaal.’

‘Laat horen,’ zei Rekke, en hij begon met een half oog de krant te lezen.

‘Ik ben competitief ingesteld,’ zei Corales.

O nee, dacht Rekke.

‘Ik weet dat iedereen dat tegenwoordig is,’ ging de commissaris verder, alsof hij de gedachten van de professor kon lezen.

‘Daar hebt u waarschijnlijk gelijk in.’

‘Maar voor mij is het net zozeer een vloek geweest als een zegen. Het heeft me vooruitgeholpen, maar ik ben ook blijven hangen in mislukkingen en soms heb ik mijn ongelijk niet willen toegeven.’

Rekke glimlachte bemoedigend. ‘Toch hebt u dat gedaan.’

‘Het voordeel is dat ik nooit opgeef, en daarom zit ik nu hier,

professor. Mijn belangrijkste onderzoek heb ik verprutst.'

Rekke luisterde of hij geluiden hoorde in het appartement, in de vrome hoop een levensteken van Micaela op te vangen. Maar het was stil, alleen de wind rammelde aan de atelierramen, en hij vroeg zich af of hij niet nu meteen een goede smoes op tafel kon gooien, zodat hij hier verder vanaf was. Had hij zijn vreselijke broer trouwens niet beloofd om naar een of andere receptie te gaan vandaag?

'Hoe lang is het ook alweer geleden?' vroeg Rekke.

'Twintig jaar.'

'Een cold case.'

'Voor mij niet,' zei Corales. 'Voor mij is de wond nog vers.'

Ik doelde op mezelf, dacht Rekke. Ik had iets heets moeten hebben om van mijn ergernis af te komen.

'Wat was de plaats van het drama?'

'Santander aan de noordkust, in Baskenland.'

'Ver weg,' mompelde Rekke, maar hij herinnerde zich de zaak nog wel.

'Ik was hoofd van de recherche in de stad,' ging Corales verder. 'We bereidden ons voor op de jaarlijkse fiësta, de *Semana Grande*. Ik weet niet of u enige ervaring hebt met onze tradities op dat gebied, professor?'

'Ik ken ze meer in theorie dan uit eigen ervaring,' antwoordde Rekke, niet geheel naar waarheid, maar dit was niet het juiste moment om oude zonden op te biechten.

'De fiësta duurt zeven dagen en gaat dag en nacht door. De mensen zijn dronken, maar vrolijk,' ging Corales verder.

'Hoewel er een jonge vrouw vermoord werd, toch?'

'In de eerste nacht van het feest.'

In de eerste nacht, dacht Rekke, en hij kreeg een snel, bijna droomachtig beeld van een meisje dat dood lag te gaan terwijl het feest om haar heen bruiste, en tegen zijn zin raakte hij geïnteresseerd, maar dat was op een existentieel niveau, dacht hij. Het idee van doodgaan tijdens een feest, een carnaval, een roes die op afstand woedt, wekte weemoed in hem op.

‘Droevig,’ zei hij.

‘Ja, heel erg, ze was bijzonder, dat zei iedereen. Ze zat altijd met een boek op schoot.’

‘Een talentvol meisje.’

‘O, zeker.’ Corales stopte zijn hand in de binnenzak van zijn jasje. ‘U moet haar zien.’

Hij haalde een foto tevoorschijn die hij aan Rekke wilde geven. Rekke maakte een afwerend gebaar, hij wist niet goed waarom, misschien wilde hij er niet emotioneel bij betrokken raken.

Corales keek verbaasd. ‘Wilt u niet kijken? Is dat vanwege een bepaalde aanpak die u hebt?’

‘Mijn aanpak wisselt,’ antwoordde Rekke. ‘Maar ik heb één regel waar ik toch wel tamelijk consequent in ben. Namelijk dat ik mijn collega er graag bij wil hebben als ik iets interessants te horen krijg. Een moment, alstublieft.’

‘Natuurlijk,’ zei Corales.

Rekke stond op en liep de keuken uit, langs de vleugel in de salon naar Micaela’s kamer, achter in het appartement. Een paar meter ervandaan bleef hij staan, gegrepen door de stilte in de lucht, en hij dacht: laat haar met rust, trek haar niet altijd jouw leven in. Toch liep hij door, hij opende de deur op een kier en zag haar ineengedoken liggen, met het dekbed tot halverwege haar schouders. Ze zag er broos uit, alsof ze het harnas dat ze anders droeg had afgedaan. Hij keek een hele poos naar haar en kreeg zin om naar haar toe te lopen, haar een aai over het hoofd te geven en een paar vriendelijke woorden te zeggen.

Aan de andere kant zou het niet vriendelijk zijn om haar wakker te maken, dus hij keerde terug en begreep op dat moment dat hij eerder toch een glimp moest hebben opgevangen van het meisje dat was vermoord. Hij zag een blik die tegelijkertijd doelgericht en onzeker was, maar wist niet of hij die daadwerkelijk op de foto had gezien of dat die uit zijn droombeeld voortkwam.

‘Ze slaapt,’ zei hij toen hij weer in de keuken was.

‘O,’ zei Corales en glimlachend voegde hij eraan toe: ‘Dat kan natuurlijk, het is zondag.’

Rekke knikte en besloot dat hij naar dit verhaal kon luisteren, nu zijn vredige ochtend met Obama toch verpest was. ‘Vertel,’ zei hij.

2

Santander, 12 juli 1988

Na het ontbijt – dat bestond uit twee eieren en een half glas sinaasappelsap – ging ze naar het restaurant waar ze vakantie-werk deed. Het was halftien 's ochtends, Roberto was er nog niet om op haar te mopperen, dus ging ze op een kruk aan de bar zitten met haar rug naar het terras en de zee en schreef in haar notitieboekje: *De wilde honden kwamen met de storm.*

Als meisje was ze gebeten door een zwerfhond, een galgo, niet ver hiervandaan. Maar omdat ze schrijver wilde worden – iets wat ze aan niemand vertelde – veranderde ze het verhaal telkens, en het nieuwe was dat ze de hond niet langer wilde beschrijven als een monster, een zielloos, vermagerd wrak. Ze wilde het dier een persoonlijkheid geven, en dat had ermee te maken dat ze over galgo's had gelezen in de *National Geographic* en had begrepen hoe ze werden gekweld.

'Zit daar niet te niksen.'

Roberto was eerder gekomen dan verwacht, gekleed in een zwarte katoenen broek met een wit overhemd eroverheen. Hij zag eruit als de idioot die hij was.

'Schiet op,' siste hij.

Ze stond op en ruimde de bar op, terwijl ze naar het water keek en aan haar wilde honden dacht. De vissersboten waren allang uit de haven vertrokken en er waren nog geen markt-kooplieden. Ze zag geen mens, alleen vogels, en een magere, manke kat. Het was eigenaardig rustig, misschien sliepen de mensen uit voor het feest. Maar daar... links beneden bij de

rode vaten met vis, kwamen twee jongemannen aan, mooie jongens, de ene blond en gracieus, de andere donkerder en langer. Ze hielden allebei een boek in hun hand, en dat alleen al betekende iets voor haar. Niemand in haar kennissenkring las romans, niet zoals zij in elk geval, en soms wilde ze dat er iemand van buitenaf zou komen die haar echt begreep.

‘Wat zijn dat voor aanstellers,’ snauwde Roberto. ‘Zeg maar tegen ze dat we nog niet open zijn.’

‘Dat kun je toch zelf doen?’ antwoordde ze en ze kreeg een schop tegen haar been. Tegelijkertijd merkte ze dat de jongemannen daadwerkelijk hun kant op kwamen.

Kom me redden, dacht ze.

3

Micaela voelde Rekkes aanwezigheid bij de deur, maar ze was op weg om in slaap te vallen en bewoog zich niet. Ze was doodop. Ze was de hele nacht wakker geweest en viel in een droomloze slaap. Toch moest het een broze toestand zijn geweest, want ze schrok, alsof iets dreigends haar wakker had gemaakt. Maar er leek niets aan de hand te zijn, behalve dat er een man – het was Rekke niet – in de keuken zat te praten.

Ze hoorde niet wat er werd gezegd, maar het klonk als Engels, Engels met een Spaans accent, en aan de toon hoorde ze dat het onderwerp dramatisch was en daar glimlachte ze om. Ze begreep waarom Rekke op de drempel had gestaan. Hij wilde dat zij ook kwam luisteren. Zodra er iets spannends was, wilde hij haar erbij hebben, en dat was natuurlijk vleierend. Maar dat gaf haar nog geen rust. Ze keek naar Rekkes ochtendjas die met de armen wijd op de grond lag, als op een ouderwetse foto van een plaats delict.

‘Ik ben een idioot,’ mompelde ze.

Ze zou het gewoon moeten vertellen, het eruit moeten gooien: ik ga verhuizen. Dan was het klaar. Toch stelde ze het continu uit. Boos trok ze het dekbed over haar gezicht. Nu ergerde ze zich aan de stem. Hou op met praten, dacht ze. Hou op met mij het bed uit te willen trekken. Het was natuurlijk duizend keer voorgekomen dat ze over de relatie tussen haar en Rekke had nagedacht. Waren ze vrienden, collega’s of meer? Ze waren beslist geen stel, ook al waren er momenten geweest... maar

dat was een eeuwigheid geleden. Tegenwoordig waren ze meer als broer en zus. Maar nee, dat was ook niet helemaal waar, en daarom zat ze er nu mee. Ze vond het toch al moeilijk om met Rekke over haar romances te praten, juist omdat ze niet kapot wilde maken wat er al sinds hun eerste ontmoeting in Djurs-holm onderhuids borrelde. En nu met Caspar ging het om meer dan een flirt.

Caspar Amiri was ingenieur bij Ericsson, hij had hun op het werk geholpen met de mobiele telefoons. Ze had zich aan hem geërgerd. Hij was zo macho en opgeblazen, en hij had haar veel te bezitterig aangestaard. 's Avonds belde hij. Ze dacht dat hij wilde checken of alles goed werkte, maar hij vroeg haar mee uit, en ze zei nee, echt niet, en daarmee was de kous af, dacht ze, maar hij gaf het niet op en bleef bellen, en op een avond zei ze oké, alleen even een biertje.

Ze zagen elkaar bij Tudor Arms, naast haar huis in de Grev-gatan. Caspar verscheen in een grijs jasje en een gestreken over-hemd en was helemaal niet macho meer. Integendeel, hij was nerveus en vertelde dat hij uit Iran kwam en eigenlijk arts had willen worden, maar dat hij niet tegen bloed kon, dus was hij maar aan de Koninklijke Technische Hogeschool gaan studeren.

'Had je het met machines beter naar je zin dan met mensen?' vroeg ze.

'Moeilijke vraag,' antwoordde hij met een nogal betoverende glimlach. Voor het eerst leek hij best knap en oprecht geïnteresseerd. Ze bleken veel met elkaar gemeen te hebben.

Hun beider families waren een dictatuur ontvlucht en ze hadden allebei broers of zussen die dom waren en een vader die ze uitgebreid hadden kunnen idealiseren, omdat hij al lang dood was.

Ze hadden een gemeenschappelijke basis, en hij had mooie armen.

'Waarom ergerde ik me zo aan jou?' vroeg Micaela.

'Omdat ik de stoere bink probeerde uit te hangen. Werkte dat niet?'

‘Geen seconde.’

‘Wat moet ik dan doen?’

‘Het is schattig dat je niet tegen bloed kunt. Op die weg kun je doorgaan.’

‘Mijn gevoelige kant laten zien?’ vroeg hij.

‘Maar als ik ga bloeden en je zorgt niet voor me, dan sla ik je dood.’

Daarna zoende ze hem, compleet irrationeel, en ze dacht dat het iets tijdelijks was. Maar Caspar bleef haar verbazen, en in tegenstelling tot Rekke kon hij koken en andere muziek draaien dan klassieke, godzijdank, en ze hoefde niet constant slim uit de hoek te komen. Ze kon zomaar wat praten, en ook al was hij soms prikkelbaar en achterdochtig, ze werd steeds naar hem toe getrokken. Alleen... ze had tegen Rekke geen woord over Caspar gezegd, en hoe meer ze zweeg, hoe charmanter en aantrekkelijker Rekke werd, alsof hij het erom deed.

Binnenkort zou ze het vertellen, maar niet vandaag, nu er net een zwarte man president van de Verenigde Staten was geworden en er een gevoel van hoop in haar was ontwaakt. En nu de stem in de keuken met plotseling trillende stembanden sprak, alsof iemand een vreselijke dood was gestorven.

Ze besloot weer te gaan slapen.